Ar pascha wisuschehliga augsta Keisara wehleschanu.

Maksa ar peesuhtischanu par pasti:
Ar Peelikumu: par gadu 2 rbl. 35 kap.
bes Peelikuma: par gadu 1 „ 60 „
Ar Peelikumu: par ½ gadu 1 „ 25 „
bes Peelikuma: par ½ gadu — „ 85 „

Maksa bes peesuhtischanas Rigâ:
Ar Peelikumu: par gadu 1 rbl. 75 kap.
bes Peelikuma: par gadu 1 „ — „
Ar Peelikumu: par ½ gadu — „ 90 „
bes Peelikuma: par ½ gadu — „ 55 „

Mahjas Weesis.

30. gada gahjums. — Mahjas Weesis isnahk weenreis pa nedeku.

Mahjas Weesis teek isdots sestdeenahm no plksts. 10 sahkot.

Maksa par sludinaschanu:
par weenas slejas smalku rakstu (Petit)-rindu, jeb to weetu, ko tahda rindu eenem, maksa 8 kap.

Redakzija un ekspedizija Rigâ, Ernst Plates bilschu- un grahmatudrukatawâ un burtu-leetuwê pee Petera basnizas.

№ 15. Sestdeen, 13. aprilî. 1885.

Mahjas Weesi ar Peelikumu war pastellet un sludinajumus nodot Rigâ, pee Petera basnizas. Bes tam „Mahjas Weesi" war wehl pastellet bes daudz peenemschanas weetahm Peterburgas un Jelgawas Ahr-Rigâ un Sarkandaugawâ, wehl zitâs pilsehtâs, kâ: Jehkôs: Grahwel un Peterson k. bodê; Walmeerâ: E. G. Trey k. bodê; Walkâ: M. Rudolff un Paulin k. bodês; Rujenê: J. Alksne k. grahm.-bodê; Limbaschôs: D. Uhder k. bodê; Jelgawâ: H. Allunan un Besthorn k. grahm.-bodês; Bauskâ: J. Beckmann k. grahm.-bodê; Kuldigâ: Besthorn k. grahm.-bodê; Wentspilî: M. Ries k. grahm.-bodê; Leepajâ: Ulstin k. grahm.-bodê; Jaunjelgawâ: A. Schwabe k. grahm.-bodê; Tukumâ: Baumann k. grahm.-bodê; Talsôs: H. Tow k. grahm.-bodê un bibliotekâ un Wolontschewski k. grahmatu-bodê; Kandawâ: Jaegermann kga weesnizâ; Sabilê: Ginter kga weesnizâ. Tad wehl „Mahjas Weesi" war apstellet pee saweem zeen. draudses mahzitajeem, skolotajeem un pagasta skrihwereem, kurus mihli luhdsu, tahdas apstellechanas laipni peenemt.

Muhsu krahschanas un aisdoschanas kases.

Atbilde J. Kruhma kgam. (Skat. „Mahj. Weesa" Nr. 13.)

J. Kruhma kungs, grahmatu wedejs Rigâ, nemahs padomus dot un spreest par muhsu krahschanas un aisdoschanas kasehm, pee tam ihpaschi Rundales krahschanas un aisdoschanas kases direkziju, waj nu no kauna prahta, waj neisprasschanas dehl, aisker, neustizibu laudts kaisa un turklaht wehl padomus dod, pee kam to esot peespeedis muhsu gada-pahrskats.

Jr gan laba leeta, ka neweens sawai swezei neleek spihdet sem puhra, un ari mehs preezatos, ja min. kga gaismas stari mums kaut ko atklahtu; mehs wina padomus ar mihlu prahtu peenemtu. Bet tâ, ka J. Kr. kgs sawam gaischumam lizis spihdet, tas nebuhs par apgaismoschanu, bet par peedausischanu. Tadehl mehs ari wina padomus nebuht newaram peenemt. Pee muhsu darischanu weschanas mums jaturahs, zik spehjams, pee statuteem un general-sapultschu spreedumeem, un ne pehz grahmatu wedeja J. Kr. kga padomeem, lai tas tos ari buhtu smehlis is dsilakajeem grahmatu weschanas likumu awoteem.

Wispirms mums drusku japakawejahs pee normal-statuteem, pehz kureem weenigi lauku krahschanas un aisdoschanas kases teek apstiprinatas. Schee normal-statuti loti nepilnigi un nowezojuschees un, kâ leekahs, tee ir isstrahdati gan wairak preeksch Kreewijas, kur laudis dsihwo kopâ sahdschâs un pawisam sem zitadeem apstakleem, ihpaschi mantas sinâ, ne kâ pee mums. Tapehz ari normal-statuti daudzejadâ sinâ preeksch muhsu lauku krahschanas un aisdoschanas kasehm gruhti jo gruhti tâ us mata ispildami, kâ stahw drukats, un wehl gruhtaki dabujama pahrgrosijumu atwehleschana. Tadehl mums wiseem ir atklahts nosleehpums, ka gandrihs wisas lauku krahschanas un aisdoschanas kases schaî waj taî sinâ statutus zaur general-sapulzi paplaschinajuschas, bes ka tahs tahdu apstiprinaschanu peenahzigâ weetâ buhtu warejuschas eeguht, jo tas nahkahs loti gruhti. Tâ p. p. normal-statutôs atrodam loti masus eeguldijumu sahkumus — no 50 kap. Kad Rundales krahschanas un aisdoschanas kases dibinataji scho summu sawôs statutôs gribeja grosit um kâ semako eeguldijumu summu lika 5 rubkus, tad statuti tika atsuhtiti atpakal, tadehl ka nesaejotees ar normal-statuteem. Tahlak normal-statutôs noteikts, ka aisleenejumus nedrihkst aisdot us ilgaku laiku, kâ us trim mehnescheem. Rundales krahschanas un aisdoschanas kasei naudas aisnehmeju-beedru ir no 18 pagasteem, 3 pilsehtahm, to starpâ ari Riga un weena meesta Kaunas gubernâ. Ka 18 pagasteem naw tik schauras robeschas, kâ normal-statutôs domatajâs Kreewijas sahdschâs un pilsehtâs, tas katram saprotams. Tadehl ari notizis pee leelakajahm lauku krahschanas un aisdoschanas kasehm, kuru aisnehmeji-beedri dsihwo tahlu, ka general-sapulze nospreedusi aisleenejumus beedreem aisdot us 6 mehnescheem un us trim mehnescheem wehl pagarinat. Saprotams, ka beedreem zaur to leela atweeglinaschana zeloschanas un galwotaju sinâ un kas kasei tatschu naw ne par kahdu skahdi. Tâpat ari statutôs noteikts, ka p. p. pee Rundales krahschanas un aisdoschanas kases tikai ta pagasta lozekli peedalahs. Buhtu jaw atkal statutu pahrgrosischana, ja eenemtu beedrus no ziteem pagasteem. Tomehr, zik mums sinams, wisas lauku krahschanas un aisdoschanas kases peenem ari ahrpagastneekus par beedreem, jo katram masakam pagastam naw eespehjams dibinat sew tahdu derigu eestahdi. Statuti tahlak noteiz, ka katram, kas krahschanas un aisdoschanas kasei grib tapt par beedri, ja-eemaksâ 1 rub. pamata kapitalam. Bet nu tahdôs pagastôs, kur ihpaschu kapitalu naw un pagasts naudas nenowehl, buhtu jagaida, kamehr sanahk 250 beedru, lai beedriba waretu ussahkt sawas darischanas. Tahds beedru skaits gan nemas, waj tikai reti buhtu sagaidams; tadehl pirmajeem beedreem, ja tee kases darbibu grib ussahkt, jasamet ihpascha nauda pamata kapitalam. Rundales krahschanas un aisdoschanas kases pirmajeem beedreem preeksch scha noluhka katram bij jamaksa 4 rub. 3 kap. Kad kase bij sahkusi sawu darbibu, tad sinams, daudz beedru peedewahs, un nahkamâ general-sapulze nospreeda, ka jauneestahjoscheem beedreem ne ween tee 4 rub. 3 kap., bet wehl ari gada augli par 4 rub. ar 6% klaht jamaksâ, kas nu istaisija 4 rub. 27 kap. un wehl tagad no jauneestahjoscheem beedreem preeksch waldes isdoschanahm teek maksati. No atlikuma, kas taî gadâ no schihm naudahm preeksch waldes isdoschanahm neusgahja, kopâ ar strahpes naudahm, dibinaja reserwes kapitalu, par kura isleetaschanu general-sapulze war spreest. — Statuti ari noteiz, ka 3 deenas pehz maksaschanas termina notezeschanas, ja aistapinatâ naudas summa naw atmaksata, parads waj nu no kihlahm waj galwotajeem peedsenams un beedrs dsehschams is lihdslozekku skaita. Kâ tad scho paragrafu pee mums us laukeem war ispildit, kur pee mums pa nedeku reisi direkzijas sapulze, ja, daschâs masakâs weetâs, ja nemaldos, Puhrê, weenu waj diwireis pa mehnesi? Tee un wehl ziti sihkaki statutu pahrgrosijumi jeb paplaschinajumi zaur general-sapulzi gan pa leelakai daksai wisâs lauku krahschanas un aisdoschanas kasês atronami, un newaretu wis teikt, ka schihs kases tik loti buhtu apgrehkojuschahs, ka winu noseegums tahm newaretu kluht peedots. Jo zaur scheem pahrgrosijumeem lauku krahschanas un aisdoschanas kases naw gribejuschas skahdi, bet pehz apstakleem weizinajuschas beedru labumu.

Saprotams, ka zaur schihm pahrgrosischanahm un daschadahm ihpaschahm naudahm grahmatu weschana daschkahrt newareja palikt pee tahm rubrikahm ween, kas no J. Kr. k. minetôs preekschrakstôs par grahmatu weschanu dotas, bet tâpat leelo eenemschanu kâ ari isdoschanu grahmatu wajadseja sadalit wairak dakâs, lai gada galâ katra naudas summa ihpaschi buhtu pahrredsama. Zaur schihm daudz un daschadahm rubrikahm tad ari noteek, ka daudzreis gada pahrskatu tahds newar ihsti saprast, kas nesin, kur katras rubrikas summa gada galâ teek peeskaitita waj nowilkta, un scho summu nolihdsinaschanu gada beigâs gandrihs katra krahschanas un aisdoschanas kase dara zitadi. Weeni ismaksâ ihpascho eestahschanahs naudu pee beedru isstahschanahs, otri ne; weeni nem strahpes naudu par aisleenejumu nokaweschanu, otri atkal nê u. t. t. Tikai zaur ihpaschu spezial-pahrskatu sche eespehjams ispalihdset, bet kursch, katru weenu masako summu norehkinot, isnahk loti leels un tadehl to sludinajumôs gruhti lihds nodrukat. Ja beedri to wehlahs, tad sinams, tas jadara, kâ daudz Kursemes pilsehtu krahschanas un aisdoschanas kases to dara, proti teek nodrukat us ihpaschas lokshes gada pahrskatu un dod to gubernas awisei lihds. Lauku krahschanas un aisdoschanas kases to waretu suhtit wairak lasiteem Latweeschu laikrakstteem lihds.

Bet nu greesisimees atpakal pee J. Kruhma kga padomeem.

J. Kr. kgam durahs wispirms azis muhsu krahschanas un aisdoschanas kases tituls, kura weetâ mehs daudzreis rakstôs ihsuma dehl leetojam wahrdu „banka," un tas gan buhs tas smagais noseegumus, kuru J. Kr. kgs, kâ grahmatu wedejs Rigâ, mums usrahda. Bet pee mums (un tâpat tas buhs gan ari zitur) jaw no paschas krahschanas un aisdoschanas kases dibinaschanas neweens to nesauz zitadi, kâ par „banku," un naw nebuht jabaidahs no pahrprasschanas kaut kurâ sinâ, jo pat J. Kr. kgs to ir sapratis par Rundales „palihdsibas un krahjuma kasi." Ar scho kasu nosaukumu ir ehrmiga leeta. Weeni to statutôs sauz par peem. „M. aisleenejuma un krahjuma kasi," kurpretim rakstôs par „M. palihdsibas un krahjuma kasi." Otri runâ statutôs no „L. S. krahjuma un palihdsibas kases" un rakstôs no „L. S. palihdsibas un krahjuma kases." Muhsu krahschanas un aisdoschanas kases nosaukums „banka" no J. Kr. kga minets par ihpaschi jaukskanigu. Bet eseet pahrleezinati, J. Kr. kgs, ka to ne goda, nedz jaukas skanas, bet weenigi kâ kopu wahrdu preeksch krahschanas un aisdoschanas kases, ihsaka nosaukuma dehl, tâ ihpaschi sludinajumôs un us terminu un atgahdinaschanas sihmehm esam leetajuschi. Kad mums darischanas ar teesahm, tâ ihpaschi ar Bauskas pilsteesu un kameralhofu, tad jaw pats par sewi saprotams, ka leetajam statutôs minetu nosaukumu. Leekahs ari, ka J. Kr. kgs tikai domâs wairak turahs pee weenada nosaukuma, jo sawa raksta wirsrakstâ winsch runâ no „krahschanas un aisdoschanas kasehm," un padomus dodams — no R. „palihdsibas un krahjuma" kases. Kad J. Kr. kgs, kâ leekahs, tik zeeschi turahs pee burta, tad winsch ari scho nosaukumus tâ nedrihksteja grosit.

J. Kr. kgs, islasijis jaukskanigo wirsrakstu, esot gahjis pee tuwakas apluhkoschanas, skatijees weenreis, diwreis, bet ne kâ wairak neatradis, kâ „bailigus" skaitkus, kuri, tos salihdsinot, neisdodot, ko wineem wajadsetu isdot, un nahk pee galaspreeduma, ka sastahditajs waj nu pahrskatijees,

Muhsu siwis Kursemes landtaga preekschâ.

Pehz tam, kad 14. numurâ wispahrigi eepasihstinajam ar schihs leetas wehrtigumu, gribam tagad pehz sinahm, ko taî leetâ eezeltâ komisija likuse drukat, pehz „L. A." sinot, kahdâ wihsê Kursemes landtags siwju aissardsibu apspreedis, un ko winsch par to nolehmis. Papreeksch apluhkosim to, kas nolemts. Landtags nospreedis: 1) Riterschaftes komitejai usdot, par to gahdat, ka no peenahzigahs puses peekodinatu pilsteesahm, jo zeeschi us to luhkot, ka Balt. priwat-lik. 1023. un 1024. art. nosazijumi stingri teek eewehroti tai sinâ, ka kehnina ahderes ir brihwas, isrihkojot talabad rewisijas jeb pahrraudsibas, kas lai wisas eetaises, kuras scheem nosazijumeem preti, kâ warsas u. t. j. pr., isnihzina un par to ruhpejahs, ka nepaklausigee zaur poliziju teek pahrmahziti. 2) Riterschaftes komitejai zaur apwaizaschanos un ismekleschanu jaissina Kursemes swejneezibas buhschanas. 3) Riterschaftes komitejai wajaga luhgt sinatniskeem leetpratejeem Terbatâ, Rigâ waj Peterburgâ pilnigu spreedumu jeb domu isteikschanu par to, ar kahdeem lihdsekleem Kursemes swejneeziba wisu labaki buhtu aissargajama. 4) Kad pahrmekleschana isdarita un spreedums no sinatniskeem leetpratejeem peenahzis, riterschaftes komitejai kopâ ar wispahrigo sapulzi wajaga isstrahdat pilnigus swejas nosazijumus, un 5) ja eespehjams, wehl eepreeksch nahkamâ kahrtigâ landtaga isgahdat, ka schee jaunee swejas likumi Wisaugstaki teek apstiprinati. — Isklausschinaschana, kahdâ buhschanâ Kursemes swejneeziba atrodahs, teek isdarita tahdâ wihsê, ka derigahm personahm peesuhta jautajumu bogenu, kas teem jaispilda, un kuru ari mehs scheit beigâs nodrukasim.

Schee nu ir tee landtaga nolehmumi. — Sinams, wehl gan naw nekas gataws, jo pee leelakâ darba nu tikai jastahjahs. Bet tatschu jaw eepreeksch noredsams, kahdâ wihsê to pagatawos; jo 1882. gadâ eezeltahs komisijas isstrahdajumu Kursemes schi gada landtags peenehma, un leek winu par pamatu wisam nahkoscham eegrosijumam. Tamdehl ir gan no sawa swara un deriguma, eepasihtees ar schihs komisijas sinahm un ar to, ko wina wehlahs panahkt un eegrosit.

Komisija wisu pirms eepasinahs ar zitu semju likumeem schaî leetâ, lai tos nosazijumus no wineem, kas saeetahs ar muhsu semes buhschanahm, waretu ari tê isleetat. Zaur scho nodarboschanos ar zitu semju swejas likumeem komisija nu atsinuse, eewehrot pee mums ihpaschi schahdus jautajumus: 1) Kahdas siwis wisur un katrâ laikâ drihkst kert, un kahds mehrs un swars buhtu jacetura pee tahm siwim, kas saudsejamas? 2) Kurôs gada laikôs swejoschana pawisam aisleegta, un kurôs uhdenôs, jeb kuras siwju sugas naw brihw kert, un kahda swejoschanas wihse naw atwehleta? 3) Kahdeem wajaga buht atkautajeem swejas rihkeem, un kahdas swejoschanas wihses un rihki aisleegti?

Luhkojotees us tahm daschadahm siwju sugahm, komisija nu taîs domâs, ka wisas sugas naw saudsejamas; jo ari starp siwim, tâ sakot, ir nesahles, kas labahm siwim skahdê, un tamdehl winas drihsak masinamas, neka weizinamas. Pee tahdahm nesahlehm peeder wisu pirms lihdaka, kas leelskam laupa, rij un posta zitas siwis. Ari par kahrpu jeb schaunatu, kas leek 40 reis wairak olinu neka lasis, newajaga tâ ruhpetees kâ par lasi, kas jaw no pat jaunibas zaur sawu perekli un klejodamo dsihwi daschahm breesmahm padots. Loti labi ari buhtu, kad wehschus nemtu likumigâ aissardsibâ; bet tê daudz gruhtuma preekschâ, jo teescham naw eespehjams, pahrluhkot wisas masahs upites un esarus, kur wehschi peemahjo.*)

Kas nu sihmejahs us nosazijumeem par tahm siwju sugahm, kas saudsejamas, buhtu no swara, kas scheit apakschâ listeikts, proti: a) Sinami saudseschanas laiki buhtu janosaka. Zaur to diwejads labums nahktu: pirmkahrt — netrauzetu siwju wairoschanos un otrkahrt, no juhras nahkdamahm siwihm, kâ lascheem un suscheem, buhtu brihwa klejoschana. Tahdâ sinâ tad nu newar wis katru laik' swejot upês un esarôs. Buhtu loti bahrgi, kad wisas siwis swejot aisleegtu wairak mehneschu wasarâ. Preeksch laschu brihwahs zeloschanas peetiktu, ja neatkautu kahdas deenas nedelâ winus kert. Kas us zitahm siwim sihmejahs, buhs ja-apmeerinajahs ar to, kad aisleedz noliktôs laikôs kahdas siwju sugas kert, — bet prastakahs siwis atstaht pawisam ne-eewehrotas. Tomehr kuri tee likumigee laiki lai buhtu, warehs noteikt tikai tad, kad wispahrigâ apwaizaschanahs buhs isdarita. b) Buhtu sinami saudseschanas eezirkni eerihkojami. Leelakâs upês atrodahs sekli, meldreem peeauguschi lihtschi un purwainas attekas, ko siwis pa nahrstus laiku labpraht usmeklê. Buhtu loti derigi un ne wisai gruhti, kad pilsteesas tahdôs apgabalôs, sem gubernas waldes apstiprinaschanas, noteiktôs laikôs pagalam aisleegtu swejot. Bes tam ari wajadsetu aisleegt, plaut meldrus un sahli u. t. t. tahdâs weetâs, un noteikt wehl zitus saudseschanas eezirknus, it ihpaschi wisâs taîs juhras un upju weetâs, kur siwis dodahs no juhras upês. — Aissardsibas laiks preeksch lascheem istaisa Franzijâ 90 lihds 120 deenu, kas eekriht wisu wairak seemâ; bet pee mums tam jabuht garakam. Ihpaschi swejoschana rudenî un pawasarâ ir lascheem loti skahdiga. — Ikru aissardsibas sinâ buhtu loti labi, kad aisleegtu turet pihles klajôs uhdenôs; jo pihles, kâ peedsihwojumi rahda, ir ihstenahs siwju ikru isnihzinatajas jeb pabruhketajas.

No loti leela swara ir tas, kad likumigi teek noteikts, kahdi swejoschanas rihki aisleegti un kahdi atwehleti, un it ihpaschi pee tam nosazits, zik leeleem wajaga buht tihklu walgeem jeb zaurumineem. Bet schis ir pahrleezigi gruhts jautajums, pee ka simtkahrtigas zitas leetas jaeewehro. Preeksch swejoschanas juhrâs un upês, preeksch brehtelineem un lascheem noteikt weenadus walgus, buhtu gan weegli, — bet wisai neriktigi. Kad nosazijums atlautu, swejot ween'weenigi ar tihkleem, kam leeli walgi jeb zaurumini, tad swejneeziba un no winas usturedamees swejneeki tiktu smagi eeskahdeti, kaut gan swejneeki ari paschi isskaidro, ka buhtu wehlejams, nosazit, zik leeleem wajagot buht tihklu walgeem, — jo paschi ar isbailehm redsot, kâ tagad daudzums masu un jaunu siwtinu nekahrtigi aisejot bojâ, un zaur to dabigâ siwju bagatiba masinajotees.

*) Ja zeeschi aisleegtu, tahdôs uhdenôs sinus mehrzet un ar maseem wehscheem ambeleteeš, tad, pehz muhsu domahm, wini jaw buhtu gan daudz mas aisstahwett.

waj grahmatu weschanas likumus nepasihstot, jo tas newarot ispraſt, kà isg. gadâ warejuschi isrehkinat 2690 rbl. 87 kap. pelnas. Redsesim, kà J. Kr. kgam kà grahmatu weschanas likumu pasinejam eet. J. Kr. kgs sahk, ne-isprasdams, ar bailigajeem skaitleem sawu ihpaschu rehkinu sastahdit, bet kas J. Kr. kgam, diwreis ween skatotees, isnahzis pawisam greifs.

J. Kr. kgm kà grahmatu wedejam Rigâ tatschu to wajadseja redset un sapraſt, ka pirmejais ir rehkinu pahrskats par weena gada darbibu, un proti no 1. febr. 1884 lihdſ 1. febr. 1885, kur uswestas tikai tahs summas, kas tanî gadâ nahkuschas klaht waj gahjuschas nost un kas sawâ kopu summâ usrahda ta gada apgrosijumu. Kad J. Kr. kgs buhtu apluhkojis pahrskata wirsrakstu wehl kahdas reisas, tad tas ari nebuhtu pee tahda rehkina nahzis. Tà p. p. J. Kr. kgs pee schagada augleem par aisleenejumeem nemahs peeskaitit „daschadas eenemschanas" ar 7 rbl. 66 kap., nesinadams, no kam nauda zehluſees. Tatschu tas domà, ka tai, pehz Rig. Latw. amatn. palihdſibas beedribas krahschanas un aisdoschanas kases, wajadsetu buht „rakstu naudai," tà ka min. Rigas kase buhtu uszelta par preekschsihmi wisahm zitahm. Bet pee mums tahdu rakstu naudu nebuht nepasihst, jo ta jaw samaksata ar ihpascho eestahschanahs nandu. Schee 7 rbl. 66 kap. zehluschees no 2 beedru diwidendehm, kas par jauneem (apaksch 21 gada) bij eestahjuschees un direkzijai to nesinot lihdſ pehrnà gada beigahm bij par beedreem un tad tika isslehgti, pee kam kasei no winu diwidendehm 7 rbl. 66 kap. nahza par labu un schi summa tika peeskaitita reserwes kapitalam un ne wis pee skaidras pelnas aprehkina. Tahlak J. Kr. kgs nemaſ to naw apbomajis, ka tee 984 rbl. 45 kap. ir kaseera un direktoru algas, kas teem no 1883./84. gada pelnas peenahzahs un kas tikai isg. 1884./85. gada wareja kluht ismaksatas. J. Kr. kgam tatschu wajadseja sinat, ka kaseera un direktoru algas, kas zelahs no ta gada skaidras pelnas, newar tekoschâ gadâ, bet tikai arweenu nahkamâ beedribas gadâ, pehz kam kad grahmatas rewidetas un rehkini no general-sapulzes peenemti, kluht ismaksatas. Ja J. Kr. kgs kaseera un direktora algas pee scha gada skaidras pelnas aprehkina jauza klaht, tad jaw tam ari wajadseja diwidendi 1961 rbl. 98 kap. un grunts kapitalu pee sawa rehkina nemt klaht un tad Rundales krahschanas un aisdoschanas kasei isg. gadâ nebuhtu isnahkuſi skaidra pelna, bet pee 2000 rbl. skaidras paspehles. Un ni J. Kr. kgs nahk pee treschahs, pee waldes isdoschanas summas 146 rbl. 79 k., ko tas ari nowelk no augleem p. aisleenejumeem. Te atkal J. Kr. kgam wihlees, jo pehz muhsu general-sapulzes spreeduma waldes isdoschanas teek segtas no ihpaschajahm eestahschanahs naudahm 4 rbl. 27 kap. Tad wehl J. Kr. kgs domà, ka pehz statuta wajadsetu nowilkt no ta gada eenemtajeem augleem par aisleenejumeem auglus, kas eepreeksch sanemti un sneedsahs pahri nahkamâ gadâ. Muhsu statutôs tas masakais nestahw, ka tee buhtu ja-atwelk nost, kà to J. Kr. kgs sawa rehkina beigâs darijis. Pee mums tas no pascha kases sahkuma naw darits, un deesin waj buhs kahda lauku krahschanas un aisdoschanas kase, kas schahdeem J. Kr. kga padomeem peekristu. Un kad to peenemtu, kas naw, ja atwilktu to auglus nost, kas sneedsahs pahri par 1. februari, tad sinams otrâ gadâ tee atkal buhtu jaskaita pee pelnas klaht, kas isnahks uſ tahs paschas summas katrâ gadâ, warbuht ar loti masu starpibu. — Saprotams, ka zaur wiseem preekschejeem usrahdijumeem J. Kr. kga rehkinam naw nekahdas wehrtibas. J. Kr. kgs naw sinajis, kur katra naudas summa nahk un ar ko ta sedsama, naw sinajis, ka pehrnà kaseera un direktoru algas newar nemt pee scha gada pelnas aprehkina, un kad to nesin, tad jaw gan no grahmatu weschanas likumeem daudſ newar runat nedſ ari justees peespeests, dot ziteem padomus.

Isg. 1884./85. gada pelnas aprehkins pehz muhsu ihpascha spezial-pahrskata ir schahds:

1884./85. g. Augli par aisleenejumeem eenemti		5091 r. 15 k.
Eetureti augli no 1883/84 . .		279 „ 25 „
	Kopâ	5370 r. 40 k.
No tam nost augli p. eeguldijum.	2407 r. 03 k.	
Neism. augli p. eeguld. 1884/85	272 „ 50 „	2679 r. 53 k.
	Skaidra pelna	2690 r. 87 k.

kura pehz statuta isdalama schà:

50% beedru diwidendei . . .	1345 r. 43 k.
25% kaseera un direktoru algai .	672 „ 71 „
25% pamata kapitalam . . .	672 „ 73 k.
Kopâ	2690 r. 87 k.

Tà un ne zitadi muhsu pelnas aprehkins ir arweenu bijis, un J. Kr. kgs war redset, kur isgahjuschâ gadâ pelnitee 2690 rbl. 87 kap. raduschees.

Tahlak J. Kr. kgs skatahs pahrskatâ un atrod atkal neisprotamus „bailigus skaitlus," proti aisleenejumu tikai 2124 rbl. esot palikuschi aisleenetaju rokâs. Te nu atkal J. Kr. kgs naw apluhkojis, ka schi summa tikai schogad aisleeneta un general-pahrskatâ, saprotams, kopâ sawilkta ar senaku gadu aisleenejumeem, istaisa 50,510 rublus.

J. Kr. kgs runà no preekschrakſteem, kas doti no augstas waldibas preeksch grahmatu eekahrtoschanas. Muhsu grahmatas pehz teem teek westas, un schinîs preekschrakstôs ir noteikts, ka leelajâs eenemschanu un isdoschanu grahmatâs katra summa preeksch ta gada teek westa ihpaschi un gada galâ ar senakajahm summahm saweenota. General-pahrskatâ tatschu neweens tahdu garu rindu pee katras naudas summas nerakstihs, kà grahmatu wedejs J. Kr. kgs to padomus dodams dara. Gada pahrskats ir tikai israkstits iſ beedribas grahmatahm; tapat general-pahrskats, kurâ summas teek pahrwestas no weena gada waj mehnescha uſ otru. Kopu grahmatâ, kurâ wisas summas arween teek tahlak westas, beſ J. Kr. kga padoma tà teek norehkinats, kà tas to darijis, bet nè general-pahrskatâ.

Kà leekahs, J. Kr. kgam nepatihk pahrskats par muhsu krahschanas un aisdoschanas kases darbibu no 1. febr. 1884 lihdſ 1. febr. 1885, un mehs labaki buhtu darijuschi, tikai general-pahrskatu dodami, turklaht peeminedami, ka schogad ir 121,767 rbl. un 2 kap. apgrositi, tà kà to min. Rigas Latw. amatn. palihdſ. beedribas krahschanas un aisdoschanas kases direkzija darijusi. Tad grahmatu wedejs J. Kr. kgs tà nebuhtu tizis trauzets zaur „bailigajeem" skaitleem. Mehs turpretim turam par peenahkumu, saweem beedreem ari ihpaschi par ta gada darbibu dot pahrskatu, un tanî newar wis uswest, pee kahdeem kapitaleem katra naudas summa tiks peeskaitita, jo tad jaw tas aisnemtu masakais weselu sludinajumu sleju. Ihpaschs spezial-pahrskats par wisu summu nolihdſinaschanu katrâ direkzijas sapulzes deenâ sche eeskatams un direkzija katram beedrim, kas kaut kahdâ sinâ isskaidrojumu wehletos, to labpraht grib dot. Bet tà, kà to J. Kr. kgs darijis, naw pareisi. Kad J. Kr. kgam kahdas summas bij ne-isprotamas, tad tas sawâ raksteenâ wareja peeminet, kas tam ihsti naw saprotams. Bet sinot nesinot aplamus rehkinus par pareiseem usstahdit un laudîs laist un direkzijas pahrskatu ar „bailigeem skaitleem" apsihmet, no daudſ kluhdam runat un neweenas nepeerahdit, — tas laba nedara. Lai gan J. Kr. kgs sawa raksteena beigâs saka, ka tas neesot kildas labad aiskahris muhsu krahschanas un aisdoschanas kases, tad tomehr J. Kr. kgs ar sawu raksteenu, sihmejotees uſ muhsu krahschanas un aisdoschanas kases direkziju, tai loti nepareisi usbruzis zaur neustizibas isplatischanu un aplamu skaitlu jaukschanu.

Rundales krahschanas un aisdoschanas kases direkzija.

Politikas pahrskats.

Wahzija. Zaur naudas lasijumu uſ Bismarka 70. dsimumdeenu esot skaidrâ naudâ wehl atlikuschàs 1 milj. 200 tuhkst. marku, neskaitot to summu, kas isdota preeksch Schenhausenes muischas pirkschanas. Kà sinams, scho summu Bismarkam pasneedsa wina dsimumdeenâ, lai tas to pehz sawas patikschanas labdarigeem mehrkeem isleetotu. Bismarks bij keisaram Wilhelmam sinojis, ka winam tik leels kapitals esot pasneegts un waj to drihkstot peenemt un labdarigeem mehrkeem isleetot, uſ kam keisars winam dewis atkanju, kapitalu peenemt un to pehz sawas atsihschanas isleetat. Bismarks scho naudu gribot noguldit par neaiskaramu kapitalu, un ka scha kapitala prozentes tiktu ismaksatas kà stipendijas tahdeem augstskolu studenteem, kuri sagatawojahs uſ augstakahm skolotaju weetahm.

Kà sinams, Kreewija ar Wahziju preeksch kahda laika taisija lihgumu, pehz kura weena walsts otrai sawstarpigi noseedsneekus isdotu. Scho lihgumu wehl wajadseja ari Wahzu walsts sapulzei peenemt. Kà tagad daschas Wahzu awises raksta, tad walsts sapulze lihgumu laikam atraidischot.

Franzija ar Kinu ir tagad noslehgusi pameeru. Pee schahda pameera noslehgschanas ihpaschi esot Anglija bijusi par widutaju. Anglija weenkahrt to tamdehl darijusi, ka zaur scho karu winas tirdsneeziba tureenes ostâs daudſ zeetuse, un otrkahrt, lai eeguhtu Franzijas draudsibu, ka, ja daschkahrt karsch izseltos starp Kreewiju un Angliju, tad Franzija nestahtos uſ Kreewijas pusi. Franzijas waldibai ofizieli ir iſ Kinas sinots, ka Pekinas awise issludinajuse pawehli, kurâ meera lihgums Tientsinâ teek atsihts par peenemtu un Kinas kara-pulkeem teek peekodinats, turetees pee Tonkinas lihguma.

Anglija. Zeribas, ka Kreewija ar Angliju Afganistanes robeschu-dehl meerigi islihgs, arweenu wairak spehkâ peenemahs. Angli arweenu wairak sahk ar tahm domahm apradinatees, ka wajadsehs pret Kreewiju drusku peekahptees. Anglija to teescham nedaritu, ja winai buhtu kahda walsts uſ kuras draudsibu ta waretu palautees, jo war sazit, ka gandrihſ wisas Eiropas walstis ir pret Angliju! Kaut gan Anglija rauga Afganu draudsibu eemantot un tos uſ sawu pusi dabut, tomehr uſ winu draudsibu ta newar palautees. Kahds kungs, kas tur ilgakus gadus usturejees, saka, ka Afgani esot laupitaju tauta, kas tik uſ to raugotees, ka waretu wairak laupijuma dabut. Ja karsch izseltos starp Kreewiju un Angliju, tad Afgani droschi turetos uſ Kreewijas pusi un karotu pret Angleem, jo tee tad dabutu bagatu laupijumu Anglijas Indijâ. Beſ tam tureenes apkahrtejahs tautas tura daudſ leelaku ustizibu uſ Kreewiju neka uſ Angliju. Ari Persijas Schahs isturahs lihdſ schim pret Kreewiju draudsigi.

Spanijà, Walenzijas prowinzê, izsehluſehs sehrga, kas lihdſinajotees kolera sehrgai. Tamdehl Franzija pawehlejuse, ka kugi, kas nahk iſ Spanijas ostahm, naw eelaischami Franzijas ostâs ne agraki, kamehr tee 3 deenas ir weselibas sinâ ismekleti un apluhkoti.

Eekschsemes sinas.

Pee nodomatâ Rigas-Pleskawas dselszela buhwes schowasar tikschot peekommandeti saldati, kas stahw Sahmu salâ. Ari semneeki leelâ mehrâ jaw sagatawojotees uſ scho darbu.

Preeksch Kihpu salas grograſijas „B. W." peesuhtitas schahdas sinas: Kihpu sala atrodahs Daugawâ, pretim Rigas pilei, ir kahdas 2 werstes gara un pus wersti platumâ; uſ winas ir kahdas 85 mahjas ar wairak neka 400 eedsihwotajeem, kas pa leelakai daſai swejneeti. Sala ir bagata ar uhdeni un ar wisu, kas preeksch peeteeziga swejneeka dsihwes wajadsigs. Kihpsalneeki naw islutinati ne brugetahm eelahm, ne eelas laternahm, ne gorodowojeem, un tadehl wini bauda pilnigu brihwibu, nakts tumsumâ eekluht kahdâ muklajâ waj ari, ja patihkahs, sew kaklu nolaust; sagti, kam naw no ka bihtees, strahdà sawu weikalu ar leelako droschibu — beſ „gewerbescheina"; ihpaschi muhsu mahjputni leekahs buht wineem loti pa prahtam. Muhsu behrneem skolu naw; bagatakee brauz par upi pilsehtas skolâs; nabagakee mahzahs rakstus no zuhku rakumeem un dseedat no putneem gaisâ. — Par wiseem scheem baudijumeem Kihpsalneekeem ir tas gods, wisas pilsehtas nodoschanas lihdſ maksat ar wisslawenakeem Rigas patrizeescheem.

No Wez-Iehrzenu pagasta. Kaut gan attihstibas sinâ mehs ziteem newaram pakal palikuschi skaititees, tomehr mahntiziba wehl schè gluschi naw issuduse; kahdas atleekas wehl tikpat schur tur ir atlikuschahs, ko newaram wis pee scha pagasta gaischahs puses peeskaitit. Bet ja gribam, lai pehdiga mahntizibas atleeka issustu, tad peenahkahs to usrahdit. — Schaî reisê gribu zeen. lasitajeem par kahdu beidsamâ laikâ notikuschu mahntizibas atgadijumu pasinot.

T. mahju saimneeks kahdâ rihtâ atrod laidarâ

— Tapat ari jo swarigi, islaist nosazijumus par welkamajeem tihkleem, kas juhras dibinu iswanda un saposta siwju olas, kas tur isliktas. Zaur to par peemehru Franzijas juhrmalâs siwju bagatiba loti masinajusehs. Tà ari Dundangas buschu swejneeki nosakahs, ka agrak leetato luschu weetâ tagad peenemtais wadus esot daudſ skahdigaks, lai gan tas wairak eenesot.

Beidsot wehl peeminam siwju durschanu, kurai lopu aissargaschanas beedriba stahjahs zelâ, bet kas pehz komisijas domahm naw aisleedsama. Schi swejoschanas wihse, kas Kursemê tahku isplatijusehs un no Latweescheem koti eemihleta, buhtu drihsak weizinama neka apspeeschama, tamdehl ka zaur to tikai pilnigi isauguschas siwis, un ihpaschi leelahs laupitajas, lihdakas, teek sawaldsinatas.

Schihs nu ir tahs swarigakahs leetas, par kurahm runats un spreests no landtaga 1882. g. eezeltahs komisijas sinojumâ. Wisu atstahstit, buhtu par garu; bet domajam, ka galwenako buhsim eewehrojuschi, un zeram, ka ar ussihmeto peetiks, zeen. lasitajeem rahdit, zik slawejamu un swarigu darbu landtags usnehmees, un ka tee, kam jautajumu bogenus peesuhtihs, puhlesees, wispahrigà un kopigà labuma dehl, pehz labakahs eespehjas, uſ tur nodrukateem jautajumeem atbildet. Jautajumi paschi ir schahdi:

I. Swejoschana juhrmalâs.

1) Kahdas siwis ker Kursemes reetruma juhrmalâ?
2) Kahdas siwis ker Rigas juhras lihkuma peekrastê?
3) Kahdus tihklus leetà preeksch tahm daschadahm siwju sugahm?
4) Zik leeli walgi tihkleem, ko leetà preeksch tahm daschadahm siwju sugahm?
5) Zik leeleem walgeem jabuht welkamajds tihkleem, kurus leetà preeksch buschu kerschanas?
6) Waj beidsamajôs gadôs juhrmalas swejoschanâ siwju masinaschanahs manita?
7) Zaur ko tahda siwju masinaschanahs notikuse?

II. Swejoschana upês.

1) Kahdas siwis ker Kursemes upês?
2) Kahdus tihklus leetà preeksch swejoschanas upês?
3) Zik leelus walgus leetà preeksch katras siwju sugas?
4) Kurâ laikâ laschi mehdſ atklejot iſ juhras?
5) Kurâ laikâ ir wisu leelakà laschu kerschana?
6) Waj swejoschanâ laschu masinaschanahs manita?
7) Waj swejoschanâ zitu upes siwju masinaschanahs manita?
8) Iſ kahdeem eemesleem tahda siwju masinaschanahs zehluſees?

III. Swejoschana esarôs.

1) Kahdas siwis ker Kursemes brihw'esarôs?
2) Kahdas siwis ker iaîs zitôs esarôs?
3) Kahdâ wihsê swejoschanu isdara brihw'esarôs?
4) Kahdus tihklus leetà preeksch swejoschanas esarôs?
5) Zik leeleem wajaga buht tihklu walgeem?
6) Waj siwju bagatiba Kursemes brihw'esarôs masinajusehs?
7) Waj siwju bagatibas masinaschanahs taîs zitôs esarôs manama?
8) Uſ kahdeem eemesleem tahda siwju masinaschanahs norahdama?

Seedona wehstneschi iſ stahdu walsts.

(No D. Osolina.)

I.

Seema jaw steidsahs projam eet. Sneegs, kas semes mahmulinu seemâ bij sedsis un wisus tanî dusoschus stahdus un sehklas apsargajis, lai bojà ne-eetu, tagad pahrwehrschahs nhdenî un wilno pa strautineem un upehm arweenu uſ leju ween, kamehr aiſſneedſ leelo uhdens krahjumu juhru. Putnini preezajahs brihwâ dabâ par pawasara atnahkschanu. Ari zilweks kahro pehz seemas putekkainas istabas dsihwes klajâ laukâ dotees, Deewa radibu apraudsit un tihru gaisu ee-elpot. Dosimees tadehl ari laukâ, skaistâ brihwâ dabâ un apraudsisim, ko mums seme jaw warehs pasneegt no stahdu jaukuma. Rahdahs gan, ka wehl wisi stahdi dus wehsâ semes klehpî. Tomehr nostaigasim uſ birsi, uſ lapu meschu. Pa birsi staigadami, wehl neko neredsam, neweenas sakas lapinas ne pee kokeem, ne pee kruhmeem. Wiſs wehl ir kails, beſ kahda lapu un seedu gresnuma. Jaw gribam atpakal greestees, jo rahdahs, ka muhsu pirmais botanisks gahjeens ir gluschi weltigs bijis. Pazeetibu nesaudedami ari drihſ ko eeraugam, uſ ko paleckam usmanigi. Kahdâ kreetnâ kruhmu zerâ ar slaikeem stumburineem un patumschu misu eeraugam karajotees apakus kermenus, pa leelakai daſai 2—4 kopâ stahwot. Tuhlin sinkahrigi pee-ejam un weenu no scheem nopluhzam, lai winu waretu pilnigi apskatit.

To daridami, eeraugam daudſ seedu lapinu ap weenu kahtinu jeb wahrpstiti, kuras, lihdſigas swihnahm, zita zitu sedſ. Schahdas seedu lapinas tadehl nosauksim par swihnahm. Jaw rudenî wareja schos apakos kermenus tur atraſt; bet tolaiku bija winu swihnas zeeschi kopâ, kamehr tagad jaw daudſ maſ ir atwehruschahs.

Ar asu spalwu-nasi atlobam ruhpigi weenu swihnu. Ihsti weegli wis naw winu ismekleet, jo wina ir loti masa; bet sinadami, ka wiſs eesahkums ir gruhts, netaupisim puhlinus. Ar wairoschanas glahses palihgu waram winas dakas skaidri isschkirt. Swihnu paschu apskatidami, redsam, ka tai ir augschas gals daudſ plataks, kà apakschas, wisapkahrt ar masahm spalwinahm apaudsis. Augschas apakumâ ir eelihkums eewehrojams. Schi ahreja, leelaka, zeeta, bruhngani dseltena swihna apsedſ diwas masakas lihdſâs stahwoschas swihnas, kas sauguschas sawâ starpâ kopâ lihdſ widum un ar pirmajo pee tahs pamata. Zaur to ir wisas swihnas widû maſs kahtinsch, jeb wihlite radusees, kurai katrâ puſê klaht stahw 4 jeb kopâ 8 maſi, eegareni, apali kermenini, kursch katris par sewi ir maſs mazinsch. Mazina galôs maſs spalwu kuschkis ir redsams.

Katrai stahdu dakai ir saws ihpaschs nosaukums, ar kureem ari mums jaeepasihstahs, ja gribam daschu labu stahdu staigadami useet un ar to pilnigaki eepasihtees. Stahdu leelakai daſai, kà rosei u. z. ir seedu eekschejas dakas dubultigi apsegtas. Pascha seeda apakschâ atrodahs sakas lapinas, ko par bikeriti (calyse) nosauz. Tas stahw ap paschahm seedu lapahm. Schahs pa leelakai daſai krahsainas lapas nosauz par seedu kroniti (corolla). Bet muhsu kruhmam naw nekahdas zitas seedu segas, ka tahs jaw peeminetàs trihskahrtigàs swihnas (squama). Schahdus seedus sauz par nepilnigeem seedeem.

(Turpmak wehl.)

maitas kahju, ko laikam newainigee suni tur bij noglabajuschi, bet ko mahntizigais saimneeks leek uf „burwa" rehkinu. Protams, nu ir mahja un lopini jarauga glahbt, jo ka nelaime gaidama, ir neapgahschama pateesiba. Pestelschanas mahksla labs pratejs, tas nekauuejahs zaur to no draudoschas nelaimes walâ tikt, — panem maitas kahju, apmet tai kreisâs kahjas pastalas auklu un uswelk to uf istabas augschas. Nogaidijis leelpeektdeenas rihtu, steepj to no tureenes atkal semê, usmauz sehtâ uf meetu un leetprateja sejâ noskaita sawus burwju wahrdus. Kad tas padarits, tad eet pehz bises, lai waretu beidsamo spehreenu dot. Bisi isnesis, kahpj tai jahschus wirsû, bet tà, ka stobra gals muguras pusê paleek, noskaita wehl pee amata peederoschus wahrdus un tad schauj walâ. — Pehz schahs zeremonijas saimneeks jutahs kà no launa atpestits, jo nu ir pahrleezinats, ka nelaime nogreesta.

Netizams, bet tomehr pateefs atgadijums. — Zeresim, ka deen' no deenas schahda mahntiziba masinasees, tà ka uf preekschu par schahdeem atgadijumeem laikraksteem wairs nebuhs jasino.

J. B.

No Saleneekeem. Saleneeki, tapat kà wisi pilsehtu apkahrtnes apdsihwotaji, audsina wairak dahrsu saknes, labibu paschi tikai sawu teesu. Lihds ar labibas zenu krischanu beidsamôs gadôs palikuschas lehtakas ari dahrsu saknes. Lehtuma zehloni muhseji usrahda pa dalai eeksch tam, ka ik katru gadu ronahs wairak scho dahrsu saknu audsinataju, un ari eeksch tam, ka pagahjuschâ gadâ Rigas fabriku un ziteem strahdneekeem, kuri pa leelakai dalai scho raschojumu nonehmaji, usnahza pelnas truhkums.

Saleneeki nodarbojahs stipri ari ar swejoschanu Leelupê, Spun upê un Babites esarâ. Muhsu wezee swejneeki stahsta daudz jaukus un pat brihnischkus stahstus, kà teem toreis un toreis ar swejoschanu isdewees. No wiseem scheem stahsteem redsams, ka siwis, salihdsinot ar agrakeem gadeem, stipri masumâ gahjuschas. Ka pee siwju issuschanas pa leelakai dalai tik swejneeki paschi wainigi zaur pahrleeku isswejoschanu nahrstu laikâ un maso siwtinu netaupischanu, to tee labpraht wis negrib tizet. Tà p. p. agrakôs gadôs, kad siwju wairak bijis, tahs, kas pahrdoschanai waj paschu leetoschanai par masu bijuschas, maiseem mahjâs weduschi un zuhkahm dewuschi. Agrakôs gadôs gan bija katru gadu Leelupê kahdas nedelas „aisleedsams laiks," kad nebij brihw ar nekahdu spaili swejot. Ari tagad buhtu wehlejams tahds aisleedsams laiks. Gan ir pawisam aisleegts „purgat un suschus durt" un negribu tizet, ka kahds no muhsu swejneekeem to dara, bet tà ka otrâ Leelupes pusê, kas peeder daschahm eestahdehm un personahm, tas ir atlauts, tad zaur to tikpat naw siwju taupischanas finâ nekahda labuma. Beidsamajôs gadôs uf Rigas siwju tirgus teek eewehroti nosazijumi, ka finamôs mehneschôs finamas siwju sugas (nahrstojoschas) naw brihw pahrdot. Bet waj swejneeki tadehk schihs siwis taupihs? Netruhkst jaw „wehjakiparu" Mosus dehlu, kuri tahs uspirk un aisweed uf Jelgawu, pat uf Schagari, Leischôs.

Muhsu upes puse, Jaun-upe un Babit esars, peeder Rigas pilsehtam. Swejas brihwibu schinis weetâs pilsehts isrentejis Salas muischas arendatoram. Schis to atkal pa leelakai dalai isrentê swejneekeem. Swejneeki maksâ rentes naudas pa wisam ap 2000 rbl., bes tam muischas arendators swejo pats kahdâ weetâ, par kuru agraki ari kahdus simtus rublus rentes dabuja.

Lai gan swejneeku pehdejôs gadu desmitôs stipri wairojees; lai gan tee paschi, speesti no leelajahm isdoschanahm par renti un spaili, strahdâ, it kà buhtu sasweherejuschees preeksch siwju isskauschanas — tomehr kahda ahrsemes swejoschanas beedriba, kura pagahjuschâ wasarâ pa juhru swejojuse, buhschot atnahkt un palihdset muhsu swejneekeem jo ahtraki siwju isskauschanas darbu pabeigt. Lai Deews dotu, ka muhsu swejneeki sinatu jo drihs no scheem ne-eeluhgteem ahrsemes weesem atswabinatees.

Muhsu swejas buhschanai uskritusi beidsamajâ laikâ kahda agraki nepasihta sehrga: siwju sagschana.

Pagahjuschâ seemâ pee mums un apkahrtnê plosijahs masalas, kuras gan daudz upuru neprasija, bet muhsu skolas stipri darbâ aiskaweja. Pehdejâs nedelâs weeneem wezakeem 4 behrni nomira ar kakla slimibu.

Asaris.

Wez-Peebalgâ 7. aprilî nomiris tureenes ahrsts Dr. T. Larsens.

No Daudsewas „B." sino, ka abi grafi Schuwalowi scha mehnescha pirmâs deenâs bijuschi turp atbraukuschi uf mednu medibu.

Terbatu. Weetigà „Zeitunga" 4. aprilî sino: Gubernators geheimrahts Schewitschs pehdejahs diwi deenas schê usturotees turpinaja eestahschu rewisiju; wakar preeksch pusdeenas inspizeja sawwalejo ugunsapsardsibu un peenehma pulku luhdseju. — Pirmdeen notika Igaunu Alekfandra-skolas komitejas sastahdischana. Wina sastahwehs nu is 6 lozekleem, kuri ir: mahzitajs Eisenschmidt's, gimnasijas inspektors K. Treffner's, gimnasijas skolotajs G. Blumbergs, teologijas kandidats un skolas preekschneeks H. Treffner's, skolotajs Tülk's un redaktors Dr. Hermann's. Winu usdewums ir, darbotees weenigi ar naudas lasischanu un ar muischeles pahrwaldischanu, kas Alekfandra-skolai Oberpahles tuwumâ peeder. — Aiswakar Ekselenze bij maltitê pee pilsehtas galwas, wakar paklausija kreisdeputata A. v. Brasch kga eeluhgumam.

Is Birschu muischas, Jaunjelgawas aprinkî, raksta „Rig. Ztgai", ka sirgu sahdsibas breesmigi ejot wairumâ, tà ka ne-esot nemas ko brihnetees, ka semneekeem sahk truhkt pazeetibas, kerotees pee paschpalihdsibas un atreebtees pee teem, kas wineem padara tik daudz skahdes. Pee tam wehl eewehrots, ka sirgu sagku zunfte nosazijuse finamas robeschas, kur katram brihw sagt, kur nè. Wismasakais nesen notizis schahds atgadijums: Kahds sirgusaglis no saweem amata beedreem bij stipri peedausits un tahds ari nonahza tuwakajâs mahjâs. Winsch, redseet, bij bijis tahds neapdomigs, kà Leitis nahkt sagt tureenes apgabalâ, ko tatschu Jakobschtatneeku sagki bij isredsejuschees par sawu darba lauku. — Apsagtajeem daudzreis laimejahs sawu sirgu atdabut par 10—15 rbl., un schahda pelna, kà rahdahs, pilnigi atlauta, jo neweens no scheem lauschu „labdareem" wehl naw tizis sodits. — Krona Birschu muischas arrendatoram naktî no 2. uf 3. aprili nodega lopu stallis, kur sadega 100 gowju, wisas aitas un zuhkas. Kamehr wehl puhlejahs apslahpet uguni, augschpus wehja uguns izzehlahs wahgusi un ari tur neko newareja glahbt, tadehk ka atslehga nebij nekur atrodama. Skahde koti leela, it sewischki tagad jo sahpigi sajuhtama, kur sahkahs laukdarbi. — Birschu pagasta magasina nedelas atpakal uslausta un apsagta. Sagki laikam neisbehgs pelnitam sodam.

Jelgawas pilsehtas bahrinu teesa zaur „Kurs. Gub. aw." usaizina wisus tos, kuri sawâ laikâ buhtu miruscham Materu Jurim nodewuschi kahdus papirus un dokumentus, lai tee tos pret peenahzigahm apleezibahm lihdz 1. junijam sch. g. sanemtu no Matera atstahtahs mantibas kuratora, wirspilsteesas adwokata J. v. Grot kunga, kas dsihwo Jelgawâ, Katoku eelâ Nr. 20, kur winsch buhs runajams katru deenu lihdz plkst. 11 pr. pusdeenas.

Irlawas seminara skolotajs Bergmann kgs aiseet par otro sinibu skolotaju Tukumas aprinka skolâ.

Peterburga. „Now. Wr." apstiprina wispahrigo isdaudsinajumu, pehz kura Angku waldiba peenehmuse wisus Kreewijas preekschlikumus Afganistanes robeschu leetâ, tà ka tikai par kahdeem sihkumeem wehl jasalihgstot. — Is Samarkandas top wehstits, ka Komarowa uswarejums pee Buchareem padarijis labu eespaidu.

Peterburga. Metodija swehtki wisur leelisksi un sposchi noswineti. Michaila maneschâ bija leels Slahwu konzerts, kurâ 800 dseedataji dseedaja Kreewu, Melnkalneeschu, Serbu, Bulgareeschu un zitas Slahwu himnas.

Muhsu zeku ministers, generaladjutants Possjets, ais pateizibas par to, ka Sibirijas dselszeka linija wilkta gar Usas pilsehtu, no schahs pilsehtas domes eezelts par godpilsoni.

Kreewu siwkopibas un swejneezibas beedribas Widsemes nodaka issuhtijuse pee wisahm Widsemes muischu waldehm listi ar daschadeem jautajumeem, kas sihmejahs uf siwju kopschanu un sweju. Liste ar atbildehm ja-atsuhta atpakal ne wehlak kà 30. aprilî sch. g.

Semkopiba Ekschkreewijas gubernâs zaur to stipri zeeschot, ka nolihgumi starp darba dewejeem un nehmejeem netopot ispilditi. Darba nehmeji atstahjot daudzreis darbu, kad tik teem patihkot un ne ar kahdu waru tos newarot peespeest, sawu nolihgumu ispildit. Jaw daschus gadus waldiba scho nebuhschanu pahrspreesch, bet wehl naw nekas panahkts. Tagad nu walstspadomei eesneegti jauni preekschlikumi schinî leetâ, kuros tik uf rudens pusi wareschot nemt isspreeschanâ.

No Taurupes un Swaigsnites kolonijahm. Abas kolonijas atrodahs Donas apgabalâ, Rostowas-Wladikawkaskas dselszeka stanzijas Stepnajas tuwumâ. Katrai kolonijai ir glihts skolas nams, kur tagad ik katrâ strahdâ weens semnarijas skolotajs. Laikraksti daudz un daschadas wehstis mums pahrnes no muhsu dahrgàs dsimtenes. To daschadu wehstu starpâ mehs daudreis dabujam lasit, ka daschâs pusês jaunekku preeki noteekot wisu wairak krogâ, no kureenes arweenu daschi silas goda-sihmes un skrambas uf mahjahm dabu lihdz. No sawas puses mehs waram pawehstit, ka tas pee mums gan tà nenoteek. Kad jaunekki un jaunekles grib papreezatees, tad wini wis nedodahs uf kabaku (Ekschkreewijas krogs), bet sapulzejahs pee kahda saimneeka, kam ehrtas telpas, un tad tur pawada daschas jautras stundinas danzodami, kamehr wezee turpat ap galdinu sehdedami pahrrunà par daschadahm leetahm. Ak, zik jauki tas ir, kad tà wezi un jauni sawâ starpâ beswainigus preekus bauda!

Isgahjuschâ rudenî abas kolonijas saweenojahs kopâ, latwisku biblioteku dibinat, kam par labu jaw bija eenahkumi no weenreis Taurupê un weenreis Swaigsnitê isrihkotahm teatra israhdehm nowehleti. Taurupes skolotajs tuhlit no sawas kolonijas lasitaju beedreem noteiktu naudu sanehma un to lihdz ar teatra eenahkumu nodewa kahdam Swaigsnites kolonijas kungam, kursch ari apnehmahs tuhlit no sawas kolonijas preeksch mineta mehrka eenahkuscho naudu klaht peelikt un tad bes kaweschanas pehz grahmatahm nosuhtit. Bet koti noschehlojams, ka finamais kungs wehl lihdz schim naw schinî sinâ neko isdarijis, kur tatschu katris lasitaju beedris nepazeetigi uf ilgi kahroto grahmatu krahtuwi gaidit gaida, lai waretu sawu brihwu laiku, grahmatas lasidams, berigi pawadit.

Kà dsirdams, tad Swaigsnitê uf wasaras swehtkeem atkal tikschot teatris isrihkots, kur uswedischot, ja nemaldos, lugu „Rigas sehni." Kam nu schis eenahkums tiks par labu nosazits, waj atkal jaundibinajamai bibliotekai jeb zitam kahdam labdarigam mehrkam, to mums nahkamiba rahdihs.

Upmalneeks.

Is Rigas.

Preeksch jaundibinajamahm diwahm Rigas Latweeschu elementar-skolahm, kà dsirdams, par skolotajeem esot isredseti: skolotaji Osolinsch un Semits, abi bijuschi Baltijas seminara mahzekli. Skolas atwehrschot augusta mehnesî. Winas atradischotees: weena — Suworow-eelâ, otra — Wahzu kapsehtu tuwumâ.

Kleina (senak Wehrmana) **dahrsâ Altonâ,** teek pahrtaisits par weesu dahrsu. Dsihwojamâ ehka esot pahrbuhweta un tanî atradischotees leela sahle ar skatuwi preeksch teatra israhdehm, koncerteem, ballehm un ziteem isrihkojumeem. Dahrsâ tikschot scho pawasari atwehrts.

Salamonska zirks, kà dsirdams, 20. waj 21. aprilî sahksschot sawas israhdes Rigâ.

Wehrmana dahrsa restorazija, kà „B. W." dsirdejis, tikschot atwehrta swehtdeen, 21. aprilî, reisâ ar Salamonska zirku.

„Austras" beedribas domei winu zeturtdeenu bija kahrtiga mehnescha sapulze. Eekam gahja pee beedribas amata wihru zelschanas preeksch tekoscha gada, spreeda par atlihdsinajumu, kahds wineem jadabun par winu publineem. Nospreeda: nedot finamu algu, bet prozentus no skaidras pelnas, tanî mehrâ, kà generalsapulze nospreeduse, proti: preekschneekam 4 proz., kaseerim 3 un rakstu wedejam $1\frac{1}{2}$ prozentus, bet schim pehdejam ar to aprobeschojumu, ka prozentu leelums nedrihkst buht pahraks par 100 rbl. Amatôs tika eewehleti atkal wisi lihdschinigee: adwokats K. Kalninsch — par preekschneeku; adwokats F. Grosswalds — par preekschneeka weetneeku; kaufmanis K. Bergs — par kaseeri; juhrskolotajs J. Breikschs — par rakstu wedeju; konsuls P. Bornholdts — par korrespondentrehderi. — Tad, eewehrojot tagadejo nedroscho laiku, usdewa korrespondent-rehderam, beedribas kugus diriget uf neutralahm ostahm. Schim brihscham kugi atrodotees: „Atalanta" — Wilmintonâ (Seemel-Amerikâ); „Aurora" — Mesinâ (Italijâ); „Auseklis" — Mobilê (Seemel-Amerikâ); „Jupiters" — zelâ no Nuportas (Anglijâ) uf Bahia-Blanka (Deenwidus-Amerikâ); „Perkons" — Antwerpenê (Belgijâ); „Kolumbus" — zelâ no Milk-Siweres (Jamaikas salâ) uf Hamburgu (Wahzijâ); „Trimpus" — zelâ no Buenos-Ajres (Deenwidus-Amerikâ) uf Mobili (Seemel-Amerikâ); „Austra" — zelâ no Santa-Fe (Deenwidus-Amerikâ) uf Angku kanalu ar ordri. — Generalsapulzê neisspreestais 19. paragrafs tika pahrgrosits tahdâ sinâ, ka dalas-sihmes nedabuhs wis kuponus preeksch diwidendes sanemschanas, bet diwidendes ismaksa tiks apsihmeta zaur sehgeka usspeeschanu ar peenahkoschâ gada skaitli. — Generalsapulzes usdewumâ nospreeda eerihkot beedribâ sewischku apdroschinaschanas fondu, kurâ katru gadu nolikt 8 proz. no wehrtibas, un nu kugus zitâs beedribâs wairs neapdroschinat, isnemot tikai diwus beedribas dahrgakos kugus „Austru" un „Jupiteri", kurus apdroschinat pirmo par 25,000 rbl. un otro par 20,000 r. Wisus zitus kugus beedriba paturehs uf sawu risku.

Daugawas plostu tilts jaw nodots braukschanai. Pilsehtas walde, newaredama weenotees ar tilta ihrneeku, kà „Rig. Ztga" sino, plostu tiltu nehmuse sawas paschas pahrwaldibâ.

Paschuahwibas mehginajums. Winu peektdeen ap pulksten pus 5 pehzpusdeenâ Kasarmas-eelâ Nr. 17, Jakobstatê peerakstitâ Anna B., 21 gadu weza, atrasta pusdsihwa sawâ korteli. Pahrmeklejot israhdijahs, ka wina bija eenehmuse fosforu, gribedama nogalinatees. Zaur ahrstu peepalihdsibu isdewahs winu atdsihwinat, un noweda uf slimnizu. Eemeslis esot nelaimiga mihlestiba.

Islikts behrns. Scho pirmdeen, ap pulkst. 3 pehz pusdeenas „Zukurbekera" eebrauzamâ weetâ nonahza feeweete ar masu behrninu un luhdsahs gulamas weetas, bet pehz brihtina atkal pasuda, behrninu, nedelas 4 wezu puisenu, atstahdama turpat. Behrnu noweda Rigas pilsehtas slimnizas dsemdejamâ nodalâ, bet mahte wehl naw usdabuta.

Slihkonis. Isgahjuscho swehtdeen pusdeenas laikâ noslihka Daugawâ, Pychlawa sahgetawas tuwumâ, atwalinatais saldats Spiridons Parchimowitschs. Slihkoni gan tulit iswilka, bet newareja wairs atdsihwinat.

Sakerts saglis. Pehdejâ laikâ Rigâ bija notikuschas daudz sahdsibas, kadehk detektiwpolizija spehra jo stingrus solus un ari isdabuja, ka breesmigais saglis, Kaunas Schihds Izigs Eselsons, kas nesen atpakal pa etapi kluwa nosuhtits dsimtenê, atkal eeradees Rigâ un te rihkojahs sahdsibahm. Kahds detektiwpolizijas agents isgahjuscho swehtdeen pee Strehlneeku dahrsa pamanija mineto Eselsonu brauzam suhrmanî un tadehk tam dsinahs pakal, bet Eselsons, redsedams, kahdâs breesmâs atrodahs, islehza is suhrmana un sahka skreet; bet pahri eelas nosskrehjis un redsedams, ka no weiklâ agenta, kas tam itin tuwu bij uf pehdahm, newarehs ismukt, eeskrehja kahdâ preekschnamâ, bet tur no agenta tika sakerts. Pee Eselsona atrada daschadas sudraba galdleetas, rublu 300 wehrtibâ; schahs leetas winsch tanî pat deenâ ap $\frac{1}{2}$3 pehz pusdeenas zaur eelauschanos bij nosadsis Filipam Pilzeram, kas dsihwo Eekschrigâ, leelajâ Smilschu eelâ, Wengela namâ. Saglis nodots ismekleschanas pristawam.

Sakerts blehdis. Pehdejâ laikâ Tornakalnâ, uf Rigas-Jelgawas dselszeka tika wairak reisas nosagtas kehdes, ar ko krustzeł bomus uswelk, kamehr polizija pehdigi weenu tehwinu nokehra, kas ap wakaru wairak reisas gar dselszeku staigaja. Ismeklejot israhdijahs, ka tam bij diwas wiltigas pases klaht un tas jaw wairakas sahdsibas isdarijis.

Tihscha uguns peelikschana un sahdsiba. Scho pirmdeenas wakaru polizijai tika pasinots, ka Sinder-eelâ Nr. 13, tirgotaja J. Grinfeldta dsihwoklî esot dedsis un stipri rahdotees, ka uguns buhschot tihschi peelikta. Polizijai tuhlit ismeklejot israhdijahs, ka gulamâ istabâ weena gulta un otrâ istabâ gardines bija aisdegušchas, bet no ziteem mahjas eedsihwotajeem tuhlit sahkumâ bij apdsehsta. Sulainis W. bij ahtri kumodi atwehris, kur dahrgas rotas atradahs, un bes kahdas wajadsibas lahdi pa logu uf eelas ismetis. Leetas salasot israhdijahs, ka dahrgahs rotas truhka. Kà rahdahs, sulainis tihscham uguni peelizis, lai scho sahdsibu isdaritu, bet kas winam nebij isdewusehs. Sulaini apzeetinaja.

Zaur polizijas kontroli marta mehnesî suhrmani sodîti 163 atgadijumôs, un proti: 143 ar naudu, 19 ar rahjeenu un 1 ar 4-deenu aresti. Neisspreestas palika 40 leetas.

Atbildes.

Kr. T. — N. Pehrnajâ gada numuri naw wairs dabujami.

As. — S. Pateizamees. Turpmakus sinojumus labpraht usnemsim; suhtieet ween.

M. Kudl. — Baraw. Juhsu wehlejumos newaram schim brihscham ispildit; wisas weetas ir eenemtas.

Aug. Str. — P. Aisi pahrpraschanas Juhs bijat tikuschi weltigi apgruhtinati; tagad schi leeta ir skaidrâ. Par peesuhtijumu pateizamees.

P. — W. Newaram isleetat.

Red.

Deewa-kalposchana Rigas basnizâs.

Swehtdeen, 14. aprilî.

Jehkaba basnizâ:	Spred. plkst.		10	wahz. mahz. Holst.
	„	„	12	igaun. mahz. Zinck.
Petera basnizâ:	„	„	10	mahz. Lütkens.
	„	„	6	mahz. Poelchau.
Domes basnizâ:	„	„	10	mahz. Keller.
Jahnu basnizâ:	„	„	9	latw. mahz. Weyrich.
	„	„	2	latw. mahz. Walter.
Gertrudes basnizâ:	„	„	10	wahz. mahz. Hilde.
	„	„	$\frac{1}{2}$2	latw. mahz. Schilling.
Jesus basnizâ:	„	„	9	latw. mahz. Bergmann.
	„	„	2	wahz. mahz. Rüthel.
Mahrtinu basnizâ:	„	„	10	latw. mahz. Kählbrandt.
Trihsween. basnizâ:	„	„	10	latw. mahz. Fromm.
Reformatu basnizâ	„	„	10	mahz. Iken.

Naudas-papihru zena.

Rigâ, 12. aprilî 1885.

Papihri.	makf.	prasija
Pusimperials	8,46	8 36
5% bankbiletu 1. islaidums	$97\frac{1}{4}$	$97\frac{1}{2}$
5% „ 5. „	—	97
5% inskr. 5. aisnehmums	98	—
Austruma isnehmums no 1879. gada	$92\frac{3}{4}$	$92\frac{3}{4}$
1 5% Kreewu prehm. aisnehmums	—	214
2 „ „ „ „	—	204
Rib.-Bolog. dselszeła obl. 2. aisnehmums	—	—
5% konsol. 1871. gada aisnehmums	$141\frac{5}{8}$	142
Odes. pilsl. hipoteku bankas $5\frac{1}{2}$% obligazijas	—	—
Kreew. sem. kred. 5% kihlu-sihmes	—	142
Charkowas semsk. 6% kihlu-sihmes	$96\frac{5}{8}$	$96\frac{1}{2}$
Widsemes kihlu-grahmatas	—	—
Kursemes „	—	—
Rigas hipoteku-beedr. kihlu-grahm.	—	—
Rigas kom. bankas akz.	308	—
Rigas-Dinaburgas dselszeła akzijas	—	154
Rib.-Bolog. dselszeła akzijas	$80\frac{1}{2}$	81
Maskawas-Bres. dselszz. akz.	—	—
Baltijas dselszeła akzijas	114	—
Dinaburgas-Witebskas dselszeła akzijas	166	$167\frac{1}{2}$
Warschawas-Terešp. dselszeła akzijas	$146\frac{1}{2}$	—
Orlas-Witebskas dselszeła akzijas	—	—
Leel. Kreewijas dselszeła akzijas	—	930

Jaunakahs sinas.

Wiegnera kungs isrihko rihtwakar Kreewu „Uleja" beedribas sahlê sawu otro un beidsamo konzertu. Ja kas grib ko kreetnu un mahksligu dabut dsirdet, tam ar wislabako pahrleezinaschanos waram eewehlet, scho konzertu apmeklet.

Benefiz-konzerts Rigas Latw. dseed. beedr. koru wadonam, B. Lubbau kgm, par labu, teek isrihkots scho swehtdeenu Rigas Latw. beedr. sahlê, us ko zeen. publiku daram usmanigu.

Slahwu apustulu Kirilla un Metodija 1000-gadu jubileju 6. aprilî noswineja nosazitâ kahrtibâ. Wisas skolas bija slehgtas un winâs isrihkoja peenahzigus isskaidrojumas par tahs deenas swaru un nosihmi, un pareistizibas basnizâs, leelisteem kauschu pulkeem peedalotees, notureja peeminas un slawas deewkalposchanas. Ari Rigas Latweeschu beedriba scho deenu swineja ar sewischku isrihkojumu, kuwa wadischanu un isrihkoschanu usnehmahs wirsskolotajs G. Pasischa kgs, kam laipni peepalihdseja mahzitajs Kangera kgs un wirsskolotajs Dobrosrakowa kgs. Pehz tam mûglu bildês israhdija swarigus atgadijumus is slaweto wihru dsihwes. Pastarpam dseedaja beedribas wihrukoris. Skaidrs eenahkums nahks Latweeschu studentu stipendijahm par labu.

Ugunsgrehku statistika Rigâ. Marta mehnesî sch. g. tika ugunsdsehseji 10 reisâs pehz palihdsibas swaniti, to starpâ 1 reisi bes wajadsibas un 11 reisâs dega. No teem bija 3 „leeli", 2 „wideji", 5 „masi" ugunsgrehki un weenâ reisâ dega tik skurstenis. 7 reisâs palihdseja uguni dsehst pastahwigo un labprahtigo ugunsdsehseju nodalas, pee kam 3 reises bij wisi ugunsdsehseji isgahjuschi us dsehschanu. Wiswairak ugunsgrehku bija Peterburgas Ahrrigâ, proti 4, un tanis stundâs no pulksten 12 naktî lihdz pulksten 6 rihtâ, proti 4 reisas.

Widsemes gub. awisê, 39. numurâ nodrukati Kreewu un Wahzu walodâ nosazijumi par behrnu darbinaschanu fabrikâs un zitâs strahdatawâs.

Widsemes dselszelsch, kâ rahdahs, ir tagad eeskatams par galigi apdroschinatu, jo „Rig. Z." schonedeł dabujuse telegrammu is Peterburgas ar to preezigo sinu, ka ministeru komitejas pasihstamais nospreedums 19. martâ Rigas-Pleskawas dselszeła leetâ isgahjuscho sestdeen dabujis apstiprinajumu. Kà jadomà un jazer, schê ir runa no Wisaugstakà apstiprinajuma, kas schinîs deenâs tika gaidits.

Widsemes gubernas walde issino, ka bijuscham gwardijas ritmeisteram un aprinka deputatam Konstantinam von Knorrnigam atlauts, sawas muischas, Wezo un Jauno Annas muischu un Ehrmanu muischu, kas atronahs Alukšnes draudsê, Wahzu walodâ nosaukt par Knörnigen, — Knörnigswald un Knörnigsfeld.

No Lubanes. 26. martâ tur bija breesmigs ugunsgrehks. Uguns iszehlahs pulksten 5 pehz pusdeenas Lubanes barona Wolf leelkunga wehrschu stallôs, kur sadega 22 wehrschi un lihdz 80 ziti lopi, aitas, sirgi, gowis un zuhkas. Muischas graudneekeem dascham naw neweens lopinsch atlizis. Kad stalli sahka degt, tad tur bija breesmigs skats: lopu mauroschana, zilweku waimanas un kleegschanas, kas bija breesmigi dsirdet! Deemschehl ari weens zilweks koti stipri apdega, ka nesin, waj buhs dsihwotajs. No ka uguns zehlusehs, naw sinams. J. B.

Zehsu aprinki kahdâ muischâ, kà mums sino, pehdejâ gawenu nedelâ kahda meita bija nonahwejuse sawu jaunpeedsimuscho behrninu, to ar preekschautu noschnaugdama, un tad eemetuse kahdâ atejamâ weetâ, bes ka kahds to buhtu manijis. Pehz tam wina strahdajuse sawus ikdeenischkos darbus, it kà nekas nebuhtu notizis. Pehz pahra deenahm, us kahdas seewinas usmudinajumu, meita nemta ismeklescha nâ, kur beigâs ari atsinusees par wainigu un ari isteikuse, kur behrna lihkiti noglabajuse. Drihz pehz tam meita gruhti saslimuse. J. B.

Is Remberga pagasta, Ahdaschu draudsê, kahds sinotajs nehmees sinot „Mahjas Weesa" 13. numurâ, ka tê topot isrihkotas krogu balles, kurâs wisadas nekahrtibas noteekot un kaudis zitadas weesigas dsihwes nepasihstot. Kà leekahs zeen. sinotajs ar tihschu noluhku to darijis, bet katram, kam gods ir ko wehrts, sazihs, ka ta ir nepateesiba, jo es waretu nesin kahdu goda algu issolit tam, kas waretu usrahdit, ka Rembergâ ari kaut weenreis „krogu balles isrihkotas", un kahdas gan nekahrtibas padaritas? Es negribu leegt, ka Rembergâ naw krogu un ari kaudis krogôs ne-eet, bet to gan waru sazit, ka Rembergâ daudz masak krogi teek apmekleti, kà zitur. Ari nekahrtibu sinâ sakot, tahs noteek schad un tad, bet waj tad zitur nenoteek? Muhsu pagasts ir mass, patstahwigi ko kreetnu isrihkot. Ka teatris netop israhdits, noteek sinams aiz attihstibas. Riga ir tuwu. Rembergeets brauz tur, jo winsch mihl glihtu un labu ko redset. Satumu swehtkus tee ari apmeklê, bet pehrngadâ, 19. augustâ, gan wareja wairak apmeklet, nahburgu bij wairak, ta wehl nebuhtu mehraukla. Rembergeeschi nebuht naw attihstibas sinâ pakal. Rembergâ lasa wisus tautiskos laikrakstus, kà „Mahjas Weesi", „Balt. Wehstnesi", „Balsi", „Austrumu". Zeen. sinotajs gan ari buhs gribejis tik usmudinat us preekschu dsihtees, neka Remberga pagasta godu aistikt. Brenzis.

Kuldigâ 2., 3. un 4. aprilî pirmo reisi notureja sirgu tirgu Kraukû plawâs, kur bijuschi sawesti lihdz 400 sirgu, no kureem kahdi 100 tikuschi pahrdoti.

Leales apgabalâ, kà „Rev. Beob." sino, semneeki leedsotees maksat galwas naudu, kà ari wisus zitus pagasta un krona nodokłus. Weetigajam arkla kgam usdots, leetu ismeklet.

Dinaburgâ, 8. aprila wakarâ. Patlaban sche pabrauza garam: is Witebskas — Jeroschewa weena un H. Blumberga weena struhga, ar ausahm un rudseem, un is Poretschjes — Wasilija Mintschenkowa 8, Alekseja Wischkarewa 9, Andreja Sawina 5 un Iwana Schwedowa 1 struhga, ar linsehklahm, ausahm, kanepehm, meescheem, rudseem un kanepajeem.

Peterburga. Pagahjuschâ gada beigâs isdewa nosazijumus, ka par dselszeła eerehdneem Leischu un Polu gubernâs war buht tikai Kreewijas pawalstneeki. Tagad nu, kà „Now. Wremia" sino, schis nosazijums dabuschot likuma spehku un sihmeschotees us wiseem Kreewijas dselszeleem. Tikai tahdi Kreewijas pawalstneeki, kas ari prot walsts walodu, dabuhs weetas pee dselszeleem.

Peterburgâ, 9. apr. Wald. Wehstnesis sino: ka Keisara Majestete pawehlejis, Tiflises garigâ seminara agrako mahzekli, kas aiz atreebibas par to, ka dehl nepaklausibas isslehgts is seminara, bija meesigi neewajis seminara rektoru, wispirms us diwi gadi nodot kara pahrmahzibas bataljonâ.

Peterburgâ, 9. aprilî. Igaunijas gubernators Poliwanows us pascha luhgumu, slimibas dehl, atlaists no deenasta un wina weetâ pahrwests lihdschinigais Tschernigowas gubernators knass Schachowskoj.

Odesâ trihs twaikoni peelahdeti ar Krimas sahli preeksch Baltijas ostahm un wehl isrihko 5 twaikonus, kureem ari sahli atwest Baltijas ostâs.

Telegrafa sinas.

Londonê, 9. aprilî. Augschnamâ Granwils eesneedsa kredita peeprasijumu, 11 milj. leelumâ, no kureem $4\frac{1}{2}$ milj. esot wajadsigi preeksch Sudana un $6\frac{1}{2}$ milj. preeksch zitahm kara wajadsibahm. — No admiralitetes puses schodeen tika isskaidrots, ka nedelas laikâ 8 tuhkst. matroschu warot sagatawot preeksch juhrdeenesta, kas kopâ ar reserwisteem dotu 20 tuhkst. matroschu. — Waldiba nolehmuse, tuhlit saukt atpakal Grahama kolonu, kas atrodahs Sudanâ.

Londonê, 9. apr. Is Tirpulas 4. aprilî sino: Tahs 14 deenas, kas pagahjuschas no Kreewu usbrukuma Afganeem, Lumsdena kommisijas lozekli isleetajuschi sadurschanos eemeslu issinaschanai. Esot israhdijees, ka tahdam usbrukumam nebijis nekahdu eemeslu. Ne Afgani bijuschi, kas pirmee gahjuschi us preekschu, bet Komarowa 3000 leelais kara pulks, kas tik tad apstahjees, kad jaw usduhrees us Afganu pulka.

Londonê, 10. aprilî. Wakarejà ministeru komitejas sapulze pahrspreeda Lumsdena sinojumu. Pehz sapulzes beigschanas nosuhtija us Peterburgu telegrammu, kurâ, kà „Standards" sino, esot teikts, ka kaujâ pee Kuksch-upes Kreewi bijuschi usbruzeji, kamdehl Angku waldiba juhtotees peespeesta, atjauuot sawu agrako prasijumu, ka Komarowa soli tiktu atsihti par nepareiseem.

Peterburgâ, 11. aprilî. Sihmejotees us Anglu waldibas kredita peeprasijumu parlamentâ, „Journal de St. Petersbourg" raksta: Lai Anglija sakarsejahs, Kreewija paleek meeriga, lai gan wina atsihst leetas nopeetnibu un sinahs spert wajadsigos solus.

Atbildoschais redaktors: Ernst Plates.

Sludinajumi.

Zaur scho wiseem draugeem un pasihstameem tuwumâ un tahlumâ laipni pawehstu, ka esmu pahrzelojis atkal no Peterburgas Piltenê.

K. Vogel,
telegrafists.

Rigâ dsihwodameem **Skultes** pag. lozekleem taps **27. un 29. aprilî** isdotas pret tuhlitsamaksu **jaunas pases „Nires"** mahjas weetâ. Tapat ari rekruschu sinâ ik katram sapeteizahs. 1

Uz Brambergu pagasta waldes
(Bauskas aprinkî) top wisi tee, kas gribetu schinî pagastâ buhwejamâ **jaunâ skolas nama buhwi masakfolischanâ peenemt**, wehlreis usaizinati **26. aprilî 1885** ar wajadsigahm droschibahm schê peeteiktees. Planu un preekschlikumus wareks katru deenu pee schihs pagasta waldes, Tihtschu mahjâ eeskatit.
Brambergu pagasta waldê, 30. martâ 1885.
Pagasta wezakâ weetâ: **P. Tihzmann.**
Nr. 66. Skihweris: **Deprei.**

Jonatana beedriba.
Swehtdeen, tai 14. aprilî, pulksten 1 pehz pusd.
general = sapulze.
Deenas kahrtiba:
1) Beedribas mahjas peebuhwe.
2) Daschi preekschlikumi no preekschneezibas.
Preekschneeziba. 2

Sehns
no semehm, 14—15 gadus wecs, kas jaw us maschinu nahk schuht, war peteiktees Rigâ, Stabu-eelâ Nr. 32, pee skrodera meistara **Neander.**

Rehkinaschanas usdewumi.
Pirmâ dala (weseli skaitli).
Sarakstijis **J. Grinwalds**,
skolotajs pee Baltijas seminara.
Kopâ ar isnahkumeem maksâ **35 kap.**
Puhzischu Gederta un beedra apgahdibâ,
Ahrrigas Kalku eelâ Nr. 14.

Manâ un wisâs zitâs grahmatu pahrdotawâs tiklab Rigâ, kà ari zitâs pilsehtâs ir dabujama:
Pamahzischana, kà jasataisahs us Jesus sw. wakarinu.
Maksâ 50 kap.
Ernst Plates,
Rigâ, pee Petera basnizas.

Pirmo sorti
Kursemes linu-sehklas
preeksch sehschanas pahrdod
J. H. Müller,
2 masajâ Smilschu-eelâ Nr. 11.

Rigas hipoteku beedriba.

Us 9. aprilî sch. g. noteiktâ III. klases wehletaju sapulzê nebij beedri atnahkuschi pilnâ skaitlâ, tà ka sapulze newareja tikt notureta, tadehł tiks **peektdeen, 19. aprilî sch. g.**, pulkst. 9 preeksch pusdeenas, Sw. Jahna gildes augschejâ sahlê, otreisiga

III. klases wehletaju sapulze

notureta dehł 16 delegatu eewehleschanas. Dibinajotees us statutu § 31c nosazijuma, schi sapulze tiks ari tad par pilnu eeskatita, kad ari wajadsigais beedru skaitlis nebuhtu atnahzis. Ee-eeschanas- un wehleschanas-sihmes preeksch schihs sapulzes kà ari wehletaju listes katru deenu no peektdeenas 12. aprila sch. g. lihdz 18. aprilam sch. g. ir no pulkst. 10 lihdz 2 pusd. sanemamas beedribas kantorî.

Wehleschanas-sihmes wajaga wehleschanas deenâ taî laikâ no plkst. 9 lihdz wiswehlakais plkst. 12 pusd. nodot, kur papreeksch eesahks balsu skaitischanu un pahrbaudischanu un nekahdas tahlakas wehleschanas-sihmes netiks peenemtas. Ja atgaditos, ka buhtu pahrwehleschanas wajadsigas, tad tiks schihs

pahrwehleschanas plkst. 5 p. pusd.

tanî paschâ deenâ noturetas; tadehł teek tee beedri, kuri pee wehleschanas peedalijahs, usaizinati, wehlreis tanî laikâ no plkst. 5 lihdz 7 sapulzes lokalî atnahkt dehł atgadoschâs pahrwehleschanas nobeigschanas. Ee-eeschanas-sihmes ari preeksch pahrwehleschanas derigas.

Direkzija.

Makschkeru-rihkus,
STAHLWAAREN-NIEDERLAGE G.S. — KURZWAAREN-NIEDERLAGE G.S.
tehrauda un dselscha schkipeles,
mehslu-dakschas,
buhwes-apsitnumus,
iskaptes, iskapschu bruzekłus un
iskapschu galodinas
peedahwà sem **apgalwoschanas** pa **lehtahm** zenahm daudzumâ un masahm dalahm
G. Schönfeldt,
tehrauda- un sihku-preeschu pahrdotawa leelumâ,
Rigâ, leelajâ Sinder-eelâ Nr. 12.

Weeniga pahrdoschana Kengeraga fabrikas
linu un pakulu dsiju,
kà ari **balinatu** un **nebalinatu audeklu** wiss no koti teizama labuma, pa **lehtakahm fabrikas zenahm** pee
R. John Hafferberg, Rigâ,
Kungu = eelâ Nr. 12, ee-eeschana no Zuhku = eelas.
Atkalpahrdeweji dabu lehtaki.

Modernus leetus-mehtelus.
Krahgu-mantelus ar platahm peeburknehm — 6, 7, 8 lihdz 15 rbl.
Jakas un **ihsus krahgu-mantelus** — 5, 6, 7, 8, 9 lihdz 12 rbl.
Behrnu leetus-mehtelus un **sehnu paletos** — 4, 5, 6 lihdz 8 rbl.
Wasaras-bukskinus preeksch **leetus-mehteleem, kungu uswalkeem u. sehnu apgehrbeem** 10/4 ol. platu, 60, 75, 100 lihdz 280 kap. ol.
Katunus un **kretongus**, 15, 14, 13, 12, 10 un 8 olektis par 1 rbl.
Puswilnainas kleitu-drahnas 10, 12, 15, 18, 20 lihdz 30 kap. ol.
Kaschemirn wisâs krahsâs 55 kap. par olekti sahkot.
Pusaudekiu 14, 12, 10, 9 un 8 ol. pa 1 rbl., wislabakâs sortes.
Saules-schirmjus
leelâ iswehlê 100, 125, 150 lihdz 800 kap.
J. Holländer,
Schahlu-eelâ Nr. 7, aiz rahtuscha, netahlu no Daugawas.

August Lyra, Rigâ.
Kaufeelâ Nr. 3.
Rakstamas mappes
ar un bez eetaisehm.
Portmonejus un zigaru portmonejus.
Portefeljus un portewisetes.
Fotografiju albumus
leelâ iswehlê pa lehtahm zenahm rakstamu un sihmejamu pretschu pahrdotawâ — **leelumâ un masahm dalahm** un konto-grahmatu fabrikâ no 3
August Lyra, Rigâ,
Kaufeelâ Nr. 3.
Kaufeelâ Nr. 3.
August Lyra, Rigâ.

Ar waldibas attauju wislabako Kreewu Keisara un Pinu semes
schaujamu-pulweru
pahrdoschana, kà: **jakts-pulweru** 5 rupjumôs, smallako **stinto-pulweru, pistolupulweru** un **spridsinaschanas-pulweru.**
Konzessioneti atkalpahrdeweji dabu pelnas dalu lehtaki pee
Johannes Mitschke,
schaujamu-rihku un tehrauda-preeschu noguldituwa Kungu-eelâ. 2

Miltu noguldituwa
no
Schultz un beedr., Rigâ,
eekschpilsd. Jaunajâ eelâ Nr. 14, blakus Domes gangim, peedahwà sawu bagato lehgeri no **wisskaidrakeem Maskawas milteem**, jauns suhtijums, ari maisinôs no 20 un 40 mahrz, kà ari labus **Kursemes miltus.**

Anglu = koki.
Kumbeeru un pluhmju-koki,
wairak tuhkstoschi stipri
ahbolu=koki,
stipri **ogu-kruhmi, mescha ahbeles** un ziti nepoteti koki, teek pa lehtahm zenahm ispahrdoti.
J. F. Schlicht,
1 us I. Weischu-dambja Nr. 17.

Kaulu-miltus
un
supersosfatus
pahrdod lehti
Herm. Stieda, Rigâ.
Kantoris: Marstal-eelâ Nr. 24.

Landas-skapji
pee
Lühr un beedra,
senak Lühru. Zimmerthal,
Rigâ, leelâ Smilschu-eelâ Nr. 7.

Salmu un silza zepures
un **aubes** top us wislehtako garneeretas Romanow-eelâ Nr. 7, sehtâ, pirmâ ehrbegî pa kreisi, 1 trepi augschâ pee **Schroeder.**

Diwritenu
rokas = wahgi
ir **pahrdodami** Rigâ, konwentâ pee Swehtâ Gara Nr. 10, 1 trep. augschâ, kort. Nr. 5.

Labus
sehklas = sihpolus,
5 kap. stopâ, **pahrdod abâs bodês**
Boris Potersohns,
Zehsis.

Slimibas dehł top lahds
alus = pagrabs
ar labahm kundehm tuhlit atwots. Klahtakas sinas Sinder-eelâ № 21, 1 trepi augschâ.

Kahda Maskawas Ahrrigâ leelajâ Palisadu eelâ atrodoscha **imobilija** top sem laberm nolihgumeem is brihwas rokas **pahrdota.** Klahtakas sinas pee konsulenta **A. E. Berent**, Zuhku (Schwimm-) eelâ Nr. 19. 3

Rigas palihdsibas beedriba.
Swehtdeen, 21. aprilî.
Balle.
Sahkums pulkst. 7 wak., beigas p. 3 rihtâ.
Jenas: beedreem 40 kap., nebeedreem 50 k., dahmahm 30 k. **Kahrtibas komisija.** 2

IMANTA.
Wingrotaju beedribas sahlê swehtdeen, 14. aprilî 1885:
I.
Wirrwarr.
Joku-spehle 5 zehleenôs.
II.
Balle.
Maksa: I. weeta 75 kap., II. weeta 60 k., III. weeta 40 kap. Biletes tikai preeksch balles kungeem 60 kap., kundsehm 40 kap.
Kafe tiks atwehrta plkst. 6 wakarâ.
Eesahkums plkst. $7\frac{1}{2}$ wakarâ, beigas plkst. 4 rihtâ. **Preekschneeziba.**

Manâ Latweeschu grahmatu-bodê, Rigâ pee Petera basnizas, ir dabujamas
skolas grahmatas,
kà **lasischanas-grahmatas:**
Wahzu walod. gr. no Neikena I. un II. dala, Spiesa, Allunana u. z.
Bihbelesstahstu gr. no Döbnera, Kaudsites Matihsa un wehl zitas ar un bez bildehm.
Ernst Plates.

Дозволено цензурою, г. Рига, 12. апрѣля 1885. г.

Drukats un dabujams pee dilschu- un grahmatu-drukataja un burtu-lehjeja Ernst Plates. Rigâ pee Petera basnizas.

No polizijas atwehlets.